Ч. 234 (13.182). Львів, пятниця 21. жовтня 1932. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Четвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Польські й наші волинські алярми:

Чи прийде зміна урядової політики на Волині та чим грозить нинішня українська дійсність?

Волинь, 15. X. 1932 р.

Ліквідацією „Сельроб-Єдности“ закінчився на Волині 4-літній період „співжиття“, старий у своїй ідеї, але цілком модерний у своїх методах. І тепер маємо всі познаки, що волинське життя ввійшло в нову фазу перелому.

Ріжні чинники, відчуваючи цей переломовий момент, по ріжному готуються скермувати місцеве життя в своє річище. Пішли навіть поголоски, що буде змінена урядова політика супроти українців.

Спростовуючи ці поголоски, головний редактор офіціозу „Пшегльонд Волиньскі“ (ч. 41) авторитетно заявив:

„Ходять балачки, які розповсюджують скарловатілі й вимираючі ендецькі експозитури, буцімто ліквідація „Сельробу“ означає зворот дотогочасної державної політики на тлі українізму на Волині. І тут треба гаряче запротестувати. Нема ніякого звороту. Навпаки. Ліквідація „Сельробу“ є сильним товчком на шляху польсько-українського зближення“.

А проте всі добре розуміють, що ця заява є звичайним тактичним ходом, за яким може скриватися все можливе. Тому всі табори чогось ждуть, ворожать, плянують і метушаться.

Безпосереднім приводом до поденервування в усіх верствах польського населення безумовно були останні події на Волині, що особливо яскраво виступили на тлі занепаду самоуправ, катастрофи рільництва, невдачі „певнівщини“, загального зубожіння та політичних відрухів.

Треба підкреслити, що ці події після безперервних голосних заяв, буцімто на Волині вже наступили „мир і тишина“, були для декого громом з ясного неба. Все захвилювалося, все загомоніло, що треба „щось“ робити, шукати нових шляхів.

І тут польські політики — ширші й хатні — розбилися на три групи: автономістів, офіціяльних санаторів і репресіоністів.

Ті, що день-удень стрічаються з українськими масами, головним чином на економічному ґрунті, тихо шепчуть, що проти природи не попреш і тому треба занехати політику націоналістичну та перейти до державної. На простій мові це зветься: ввести територіяльну автономію. Нехай, мовляв, і праця і відповідальність перейде теж до рук українських автохтонів. Звичайно, цих людей найменше, — а проте вони вже є.

Сьогоднішні виконавці „співжиття“ з аж надто зрозумілих міркувань (у новій концепції мусілиб прийти нові люди) піднімають крик протесту й пропагують ще голосніше дотогочасну лінію польсько-українського псевдозближення“. Звідси заява „Пшегльонду Волиньского“, нові лайки „Української Ниви“, „кооперативні“ вияснення п. Волошиновського і т. д. Все, мовляв, перемелеться, український рух вдасться схопити у свої руки й спрямувати куди слід.

Ендеки, які стоять ближче до наших мас (по фільварках і селах), відчувають незручну ситуацію сторонників „співжиття“ (тепер уже лише „зближення“) та повний крах їхньої дотеперішньої політики й роблять страшний алярм так у місцевій, як і в замісцевій пресі: не погоджуючись ані з теперішньою невиносною ситуацією, ані не хотячи йти сміливо по лінії автономії для українців, домагаються драконських засобів проти українського руху.

Як звичайно, найщирішою і найяснішою є лінія ендеків. Щоби змусити польське громадянство стрепенутися, вони використали найголосніший барабан — „Ілюстр. Куріер Цодзєнни“. За ним алярмує місцева „Земя Волиньска“ під голосними наголовками: „Наслідки хибної політики“, „За польський стан посідання на Волині“ і т. д. Ідуть дописи й до „Куріера Варшавского“ та інших ендецьких ґазет.

„Земя Волиньска“ переспівує стару пісоньку, що кременецький ліцей опанований „чужим ворожим елементом“; що „політика українофільства“ в цьому ліцеї (?!) дала наслідки, які глибоко „хвилюють“ опінію (?!) Волині; що осадники гинуть, поміщичі маєтки продаються чи будуть продаватися й земля перейде в „чужі“ себто українські руки; що земля не може перейти в ці „чужі“ руки, а тому треба рятувати осадників, поміщикам давати пільги й врешті спровадити на Волинь нові хвилі польських кольоністів. Головним акордом цих лементів є „безумовне збільшення польського елементу“ на Волині.

Ендецький алярм та їхні плачі ясно свідчать, що вони нарешті переконалися, що українці перестали бути етнографічною масою, придатною для найможливіших експериментів; що погляди Ст. Ґрабського про речинці асиміляції збанкротували; що методи певнівщини збанкротували; що ліквідація українського шкільництва, українського характеру самоуправ, Просвіт і кооператив дала протилежні наслідки й що остання заборона „Сельробу“ не розвязує проблеми та не внесе заспокоєння у нинішні польсько-українські відносини.

„Скарловатілі й вимираючі“ ендецькі експозитури, як назвав їх „Пшегл. Вол.“, звичайно нічого іншого, крім репресій, кольонізації, позбавлення безземельного українського селянства землі й морення його голодом, видумати не можуть.

Та не в ендеках справа і не в тих, що задля хліба боронять дотеперішньої лінії волинської політики. Справа в тому, що ціла та 2-літня політика взяла в лоб. Це мимохіть подекуди стверджують усі згадані три групи.

Колиб ця політика була продовжувана, то це довелоб Волинь до ще гіршого лиха, не лише для українців, але й для другої сторони. Як дивляться на це польські політики, це інша річ. Не вважаючи на урядову політику й її неґативні наслідки для держави, мусимо рахуватись з українською дійсністю. Глядючи довкола, мусимо думати за себе: культура паде, селянство убожіє, бувші заможні хлібороби сьогодні голодують, наші приватні школи переживають грошеву анемію, молоді сили сидять без праці, довкола нарікання, кипіння й деморалізація.

І коли бе на алярм польська преса, то й не менше причин маємо й ми алярмувати українське громадянство. Вигляди теперішнього стану на будуче страшні. Невже неможлива ніяка ратівнича акція власними силами?!

Senex.

ХОЧЕТЕ ЧИ НЕХОЧЕТЕ
Ваші будинки мусять бути обезпечені на повну вартість. Якщо їх добровільно не обезпечите в 1/3 части в

Т-ві Взаїмних Обезпечень
„ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

то ПЗУВ. примусово стягне від Вас премію і від цеї 1/3 части, отже разом від цілої обезпеченої вартости будинків. Тому сповніть цей народній обовязок і бодай 1/3 часть премії заплатіть в Т-ві взаїмн. обезп. „Дністер“.

Що булиб скористали поляки й українці з порозуміння у 1921 році?

Нові ревеляційні твердження гр. Лося.

II.

На повище питання, получене з питанням: поскільки польська пропозиція рівнялася вимові повної капітуляції українців, на що ці останні з національно-престіжевих та психольоґічних мотивів не могли згодитися, — відповідає гр. Ст. Лось в інтервю у „Меті“ з 16. ц. м. Ці його чергові виводи подаємо з невеличкими пропусками.

Починає п. Лось від докладнішої характеристики акту Ради Амбасадорів з 12. VII. 1921 р. про непризнання уряду З. У. Н. Р.

— Липнева постанова Ради Амбасадорів (може краще було би вжити тут слово „осуд“ або „думка“) посувала справу польського погляду поважно вперед, бо давала нам певність, що великодержави не покличуть вже навіть у ролі петента, який представляє свої бажання, ніякої західньо-української репрезентації забрати голос, коли прийде момент формальної ліквідації справи Східньої Галичини (постанова з березня 1923 року, яка признала нашу суверенність, прийшла справді понад голови які-небудь українських чинників).

— Отже чому саме панове, маючи рішення Ради Амбасадорів з 12. VII. 1921 р., яке не признавало уряду З. У. Н. Р, як представника українського населення Сх. Галичини, та пересуджувало, як кажете, вирішення справи Сх. Галичини — чому панове все таки зверталися до її представництва, ризикуючи, що на випадок заведення переговорів мусите чейже щось цьому українському населенню дати?

— Склалися на це такі причини: Польща мала тоді цілий ряд неуправильнених справ: 1) галицьку, 2) горішньо-шлеську, 3) данціґську, 4) виленську. Ці справи були залежні від великодержав. Справа Східньої Галичини була для ліквідації у користь Польщі найлекша, бо промовляв за ним найсильніший із міжнародніх арґументів: доконаний факт. Отже на Заході істнували дуже сильні тенденції, щоби в заміну за признання польської суверенности над Сх. Галичиною вимусити на ній уступки у решті справ (за польські уступки на Гор. Шлеську навіть п. Льойд Джордж був схильний забути про льондонський пакт). Порозуміння з урядом З. У. Н. Р. булоб дозволило нам виняти справу Сх. Галичини зі списку неполагоджених справ, мало би величезний моральний ефект і булоб знаменитим доказом польської атракційної сили. Тому такий поважний уряд, як тодішній польський, згодився на мій проект (це був уряд Пілсудський-Вітос-Скірмунт). На випадок відмови уряду Петрушевича ми нічого не ризикували, бо чейже від 12. липня західньо-українського уряду не було, — він не істнував. На випадок його згоди на нашу оферту ми булиб оперлися на виразній волі обох замешкалих

Wyciąg z protokołu wspólnego z 14. 10. 1932 r. Sąd okręgowy Wydział VI. 1. karny we Lwowie w sprawie konfiskaty Nr. 226 czasopisma „Diło“ z daty Lwów dnia 12. 10. 1932 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 696/32 na posiedzeniu niejawnem w dniu 14. października 1932 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 10. października 1932 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę „Diło“ Nr. 226 z daty dnia 12. 10. 1932 r. zawierającego w artykule „Łysty z Żenewy“ w ustępie od słów „Ja wże“ do „awtonomiji“, 2) w artykule pt. „Masowi rewizji“ w całości wraz z tytułem znamiona ad 1) zbr. z art. 93 § 1. kk., ad 2) występku z art. 159 § 1. kk. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. 12. 1862 Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu ad 1) zarzucić Rządowi polskiemu niewykonanie postanowień traktatów mniejszościowych i w taki sposób usunąć akcję do oderwania części ziem polskich od obszaru Rz. P., ad 2) rozpowszechniać publicznie przed rozprawą główną wiadomości ze śledztwa bez zezwolenia władzy prowadzącej śledztwo. Według §§ 467, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: W. Medyński wr. Protokulant: Dr. Bilik-Czaskowski wr. Za zgodność: Lipanowicz st. sekretarz.

у Сх. Галичині народів. Отже польська сторона добувала величезне відтяження свого конта у відношені до великодержав і це мало дуже сильний моральний ефект.

— Користи, які добувала Польща, не підлягають сумнівові. Щож зискувала, на Вашу думку, українська сторона?

— Українська сторона зискувала може ще більше. Вона добувала признання свого правнопідметового характеру і добувала опертя свого відношення до Польщі на договірних умовах. Вона добувала стан посідання, що його булоб легально і фактично дуже легко оборонити й трудно нарушити, добувала врешті величезну моральну позицію в Польщі та характер співтворчого чинника в структурі Середньої і Східньої Европи. Це останнє — це „імпондерабіле", але „імпондерабілія" відіграють величезну ролю, нераз більшу від договорів. Маючи того роду атути, українська сторона могла з вірою глядіти у кращу будуччину, якщо очевидно мала довіря до національних сил та до розуму і зручности своїх провідників. Порозуміння мало всі умови трівкости тому, що обом сторонам давало величезні наглядні користи. Момент був справді історичний.

— Зазначуємо, що в цій хвилині байдужі нам дальші умови евентуальних переговорів поміж урядом Польщі й урядом ЗУНР. Однак чи вступна умова, а саме виключення з дискусії справи суверенности Сх. Галичини, себто, що уряд ЗУНР. мусів відразу зрезиґнувати з усяких прероґатив самостійного уряду, чи ця вимога не була для нього, на Вашу думку, рівнозначною з капітуляцією?

— Відповідь уряду ЗУНР, уважаю гіршою ніж капітуляція. Хто навіть капітулює, зберігає свій підметово-правний характер, своє відношення до сильнішого спирає на якомусь договорі, створює собі якийсь правний і фактичний стан посідання. Д-р Петрушевич зовсім не пробував боронити прероґатив самостійного уряду ЗУНР. Зате д-р Петрушевич відповів, що не є компетентний дискутувати про будуччину Сх. Галичини „тому, що суверенність над Східньою Галичиною належить до Найвищої Ради", себто признав, що українці не мають у цій справі нічого до сказання, що вони не є правним підметом, що вони можуть бути лише обектом торгу поміж Польщею і великодержавами та радше обектом фантазій суверенних великодержав. А про постанову Ради Амбасадорів з 12. VII. 1921 — думаю — д-р Петрушевич чейже не міг не знати.

В усякому разі інформації, які повіз о. мітрат Войнаровський та які походили з такого повжного джерела, як п. міністр Скірмунт, повинні були спонукати д-ра Петрушевича поважно трактувати їх. Скажу лише таке: Західньо-українська держава не була в 1921 році у сфері практичних можливостей і не буде, як довго по східній стороні Збруча будуть розпочинатися совітські домени. Але можна було вирятувати національний прапор, бо пропозиції Польщі давали перебуваючому у наших границях відломові українського народу (і то не лише зі Сх. Галичини) признання його публично-правного особового характеру та інституції, які з нього виходили. Це більше, ніж у 1902 р. отримали поборені Анґлією бури, які ввійшли в склад Південно-Африканської Унії, — а бурам ніхто не робив закиду з капітуляції.

Використати всі сили для розбудови!

З приводу „надміру" робітників у наших господарських установах.

Чимраз частіше доводиться чути про те, що в тій чи іншій установі мають редукувати урядовців, а в богатьох це вже сталося, хоч тихо і без розголосу. Маємо на увазі наші кооперативні установи в краю, які звільнили неодного з кваліфікованих робітників, — бо не видержували бюджети. Проріділися ряди кооперативних люстраторів і організаторів, відійшло чимало фахових референтів, чимало агрономів перейшло з повітових осередків на працю по селах, звужуючи цим своє поле праці.

Та в краю у цьому напрямку ще нема стабілізації. Ось недавно звільнив один повітовий союз кооператив знову кількох урядовців, бо треба було рівноважити бюджет. А говорять про редукції в наших більших установах.

Приглянувшися цій справі, приходить мимоволі на гадку: невжеж цих людей, що їх звільняють, непотрібно для нашого господарського життя? І друге: якжеж тоді погодити з цим явищем дуже важливе і трівожно ставлене питання серед наших кооператорів про те, що у нас бракує фахових людей до праці? Бо питання про брак людей — це дійсна болячка будня нашої кооперації. Їх, отсих фахівців-кооператорів мало. Їх нема відки взяти, їх треба конечно вишколювати. А рівночасно багато людей є або буде вільними, а про їх майбутнє мало хто говорить.

Тому треба в цьому напрямку серед робітників кооперації, головнож серед тих по краю, дещо доцільніше та більше зорґанізовано ставити питання про те, що буде завтра.

Передовсім не треба і не можна підходити до питання про працю так, що вона мусить бути у даній місцевости. Бож тепер такі часи, що розбудова нашого господарського життя не може спиратися на вузько-льокальних підприємствах. Вони можуть хвилево бути захитані, можуть хвилево не потребувати стільки людей. Але зате деінде цих людей може бути потрібно, вони можуть в іншій місцевости найти поле праці.

Але цього мало. Бо у багатьох випадках навіть у інших випадках годі найти роботу. Кажуть, що для дотеперішніх рямок — досить цих людей, які є, або ще й меншого числа. І тут треба іншого підходу до справи. Треба будувати нові варстати праці, треба розбудовувати дотеперішні.

Назве хтось цю думку „шляґвортами", давно киненими, безужиточними. Отже твердимо, що так не є, що саме тепер, серед великої господарської скрути, пора розбудовувати наше господарське життя. Відноситься це передовсім до нашої кооперації, яка є власне тією господарською системою, що виросла з нужди і серед неї може набрати найбільше животних, творчих сил, коли тільки добре її після кооперативних законів ведуть і розбудовують. Можемо вказати хоч би на те, що деякі ділянки кооперації (збут хліборобських плодів, молочарство) зросли саме серед теперішньої біди.

Тому треба вільним і охочим людям, яких редукують по наших установах, помогти створити нові варстати праці через розбудову нових ділянок кооперації, яких у нас ще може бути багато. Треба тільки ініціятиви і отвертих очей та доброї, на науці опертої, орґанізаційної праці. У наших установах є ще досить капіталів, щоби ці нові ділянки кооперації розвинути. Але є ще досить безужиточного гроша у нашої суспільности. Його треба витягнути з чужих кас і заставити працювати для нашої користи і... користи його власників.

Шлях у розбудові нових ділянок кооперативної роботи вказують нам такі кооперативні фабрики, як мила „Центросоюзу", туток і паперців „Будучности" в Тернополі, синки і „шварцу" „Зорі" на Богданівці, „Пласту" у Львові і т. д. а дальше пром. кооп. „Суспільний Промисл" у Львові і т. д. Можна ще створити десятки виробничих кооператив, можна ще розбудувати неодну торговельну ділянку, — а до цього ужити тих службовиків, яких звільнюють із посад.

Цій справі повинні приглянутися і наші кооперативні верхи та для добра і розвитку самої кооперації перевести в життя гасло: всі вільні, фахові кооперативні сили — на розбудову нашої кооперації.

Та до цього треба теж чимало ініціятиви самих тих, що про їх майбутність мова — службовиків.

А тоді напевно щезнуть безробітні кооператори з овиду, бо їх буде дійсно замало.

Службовик

Віденські соціялісти грозять.

ВІДЕНЬ, ПАТ. На конференції провідників соціялістичного Шуцбунду головний командант посол д-р Дайтш виголосив промову, в якій заявив, що склався у Відні протисоціялістичний фронт, який робить нагінку проти Шуцбунду. В цій нагінці появилися поголоски про замір уряду розвязати Шуцбунд. У відповідь на ці поголоски заявив Дайтш: „Або всі будуть розвязані, або ніхто". Промовець візвав членів Шуцбунду зберігти зимну кров і не дозволити спровокуватися.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 21. ЖОВТНЯ 1932.

Д-Р АНДРІЙ ЛАСТОВЕЦЬКИЙ.

Фізикальні порівнання Ґетого.

Хоча точна дата роковин смерти Ґетого давно минула, у німецьких і чужинних видавництвах появляються надалі ріжні публікації присвячені його творчости. Одним із найактуальніших питань у творчості Ґетого є його відношення до природничих наук, якими він усе життя близько займався, не як дилетант, а як справжній учений.

Оглядаючи „Національний Музей Ґетого" у Ваймарі, ці святощі німецького народу, ви необхідно звернете увагу на один великий стіл, на якому находиться примітивна електрична машина. У цій машині витворюється електричність через потирання великого, зробленого зі сірки вальця, який можна обертати при помочі малої ручки. Саме цією електричною машиною залюбки експериментував геніяльний поет — Гете.

Зробіть кілька кроків далі. Найдете велике скляне коритко трикутного перерізу, наповнене водою. Крутите малою корбкою і ціле коритко легко обертається. Ціліcть це водна призма Ґетого, на якій він основно простудіював розщіплення світляних промінів. Мимоволі пригадуєте собі ще з ґімназійних часів монольоґ Фавста на вступі другої частини траґедії, як він, осліплений промінями сходячого сонця, відвертається від неба до землі і подивляє в дикому водопаді, що переливається скелями, одно з найкращих чудес природи: веселку на бризькаючих краплях води...

Ідете ще далі і тут ви побачите цілу стирту книжок з оптики в латинській, французькій, анґлійській і німецькій мові, книжок із його бібліотеки. Є там книжки про ділання світла на людське око, про виразні сліди мешканців місяця, про коліри неба та про коліри взагалі. Ви поволі і неясно пригадуєте собі, що на другому році ваших університетських студій ваш німецький професор фізики протиставив на курсі оптики погляд Ґетого поглядові Нютона. Ах, так! А це „видимі" сліди його великого зацікавлення оптичними явищами, а головно колірами, сліди його поважних студій, яким присвятив багато часу і пильности у другій частині свого життя, студій, яких зовнішнім завершенням була його наука про коліри.

З кожним дальшим кроком переконуєтеся щораз більше, що цей великий поет умів теж основно (як на свої часи!) студіювати і фізику! Укріплюють вас у цьому переконанні і виїмки з листування Ґетого до єнайського професора хемії Йогана Вольфґанґа Деберайнера, в якого лябораторії дуже часто і залюбки перебував Ґете на розмовах про... дуже низькі температури! Вповні закріпляться ваші переконання про Ґетого, як совісного фізика, коли виберете цих кільканадцять фізикальних порівнань із безлічі розсипаних ним у його творах*).

„Італійська подорож", 11. серпня 1787 р.: „Нема дня, щоб я не побільшив свого знання мистецтва та щораз більше йому не присвячувався. Як фляшка наповнюється легко, коли її, незаткану вгорі пхнути під воду, так легко можна і тут себе наповнити, якщо тільки маєте до цього нахил і підготовання; зі всіх сторін напирає на мене мистецький елемент".

Лист до принца Авґуста ф. Ґота, 3. січня 1800: „Як камінь паде тим скорше, чим довше паде, так само, здається, діється з життям; моє життя, хоч яке тихе воно на зовні видається, летить постійно щораз нагальніше".

Лист до Шарльоти ф. Штайн, 7. червня 1784: „Вольтера в його мемуарах можна порівняти з бальоном, що підноситься над усім при помочі свого власного повітря і бачить під собою площину там, де ми бачимо гори".

„Видумка і правда", 13. книга, 1814: „Правдива поезія немаче бальон підносить нас з балястом, причіпленим до нас, до вищих реґіонів і розмотує перед нами з перспективи птахи замотані потайники землі".

Лист до Шарльоти ф. Штайн, 10. жовтня 1785: „Навіть вид Імгоф викликує у мені біль тому, що вона така подібна до Тебе, а всетаки не Ти. Вона як септіма, що піддає уховi бажання акорду".

„Шкільний вік Вільгельма Майстра", 1. книжка, 15. глава, 1794: „Щасливий час перших любовних бажань! Тоді чоловік наче дитя, що цілими годинами насолоджується відгомоном, тільки сам має користь із розмови та дуже задоволений із балачки навіть тоді, коли невидимий співбесідник повторяє тільки останні склади викликаних слів".

Лист до П. бар. ф. Райнгарда, 10. червня 1822: „У протилежності до мови німецьких учених, яка стає майже незрозумілою, послугується француз невибагливими висловами, однак вміє їх так уложити, що вони, немаче уложене з поодиноких плоских і скляних зеркалець вгнуте зеркало, сильно ділають разом в однім огнищі".

„Шкільний вік Вільгельма Майстра", 7. книга, 1. глава, 1795: „Вчасна громовиця... перевалилася бурею по горах, дощ пересунувся даль-

*) Використані для цього розвідки: W. Wien, Goethe und die Physik, Leipzig 1923 і J. Schiff Naturwiss. 20, 223. 1932.

Демонстрації англійських безробітних.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Безробітні зорганізували в ріжних частинах Льондону на передмістях демонстрації з протестами проти урядової анкети, яка має розглянути справжні умовини життя безробітних. Демонстранти хотіли передертися перед ратуш, але кінна і піша поліція загородила їм дорогу. Дійшло до сутички з поліцією, яка вжила ґумових палок. Переведено численні арештування.

Кріза уряду в Чехословаччині.

ПРАГА. ПАТ. Премієр Удржаль перервав лікування у Карлових Варах (Карльсбад) та повернув до Праги. На зборах республиканськоаґрарної партії заявив, що його стан здоровля не дозволяє йому дальше оставати на становищі премієра. Партія висловила йому подяку за його працю та прийняла до відома вияснення премієра. Голова парляменту Маліпетер має нав'язати розмови з парляментарними ґрупами над витвореною ситуацією.

Зброя для Німеччини.

БЕРЛІН. ПА. Преса повідомляє, що голяндські власти сконфіскували у Роттердамі великий транспорт зброї і муніції, призначеної для Німеччини.

Нова світова господарська конференція.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Мекдональд заявив вчора в палаті громад, що його запросили взяти провід у світовій господарській конференції і що ці запросини він приняв.

Сновден за Німеччиною.

БЕРЛІН. ПАТ. Б. англійський міністр фінансів Сновден оголосив у „Берзенцайтунґ" статтю, присвячену проблемі розброєння. Автор боронить німецьку тезу, гостро критикуючи методи женевських переговорів та висловлюючи думку, що розброєнева ідея стала в останньому часі фарсою. Нема доброї волі розброїтися, впевняє англійський політик, а стосувати подвійну міру є найбільш несправедливою річю.

Пощо Еріо їде до Еспанії

ПАРИЖ. ПАТ. У звязку з подорожею Еріота до Мадриту, появилася у пресі звістка, що поміж французьким та еспанським урядом має бути підписана умова, на підставі якої Франція окупує Балеарські острови на випадок війни з Німеччиною або Італією. У звязку з цією звісткою офіціяльні французькі кола дають рішучі заперечення, впевняючи, що подорож Еріота має виключно куртуазійний характер.

Литовсько-білорусько-українське порозуміння.

КОВНО. АТЕ. В останню неділю відбулися в Поневіжі на Литві прилюдні збори, на яких велику промову виголосив голова Литовсько-українського Т-ва, проф. університету в Ковні Біржишка. Він заявив, що боротьба, яку Литва веде за перенесення своєї столиці з Ковна до Вильна не могла увінчатися досі великими успіхами з огляду на диспропорцію сил поміж Польщею та Литвою.

Отже Литва мусіла шукати собі союзників і найшла їх серед українців та білорусів. Співпраця литовців з українцями й білорусами — казав далі проф. Біржишка — не може обмежуватися лише до території Польщі. Треба змагати конче до поширення цієї співпраці також у ділянці міжнародньої пропаганди.

Після промови проф. Біржишки відіграно литовський і український гимни.

Аг. АТЕ додає, що проф. Біржишка узасаднював відому концепцію керманича закорд. політики гітлерівців Розенберґа про створення федеративної держави Литва-Україна-Білорусь. (Повищу вістку беремо за „Кур. Пор." з 19. ц. м.).

Місяць української преси в краю.

Дальший перегляд акції місяця преси в краю з дня 16. жовтня ц. р.

Підгайці. Прелеґент ред. **Р. Голіян**. Приявних було 146 осіб. Розвинулась широка дискусія. Створився „Комітет пропаганди української незалежної преси", до якого входять: Всч. о. Кізима, пані Костюкова, Сп. Титла, інж. Банах, панна Мапалапівна.

Дрогобич. Прелеґент ред. **О. Павлів**. Приявних було понад 200 осіб — міщан, інтеліґенції і селян із доокoличних сіл (Якубова Воля, Рінчиці й ін.). В живій дискусії порушено справи: кіоски, звязок громадянства з газетою. З вільних датків зібрано 11.09 зол.

Улаштуванням дня преси занялися д-р Ст. Витвицький та д-р Блажкевич.

В звязку з місяцем пропаганди української незалежної преси відбувся в **Долині** 16. ц. м. в „Брацькому домі" реферат **ред. Ярослава Курдидика**: „Українська преса й громадянство". Присутніх було 190 осіб. Після реферату виввязалася цікава дискусія. Перший примір в поширюванню української преси дали долинські міщани. Зголосилося **39** нових передплатників. Заснувався теж Комітет пропаганди української преси, до якого увійшли: д-р Дереш, о. Іван Цимбала, дир. Майхрович, Стефанишин А., Шумський М., Ропняк і Грицей Микола. Завдання комітету: поширити українську пресу на терені Долини та догляд над вплачуванням точних передплат.

Цей самий прелеґент переїхав на власну руку до **Калуша**, де відбув два реферати дня 17. і 18. ц. м. Перший в читальні „Просвіти" на Підвалю для міщан. Присутніх було **100** осіб. Після дискусії, що виввязалася по рефераті зголосилося **32** нових передплатників. Другий реферат виголосив прелеґент в касині „Бесіда" в Калуші при співучасти посла З. Пеленського, який теж схарактеризував брак заінтересування громадянства українською пресою. Присутніх було 32 особи. По рефераті відбулася коротка дискусія у висліді чого заснувався Комітет пропаганди української незал. преси. Входять д-р Сохацький, п. Тисовський, Ступницький, дир. Тисович, Матійців, Бариш Лев, Король Іван і нот. Мосорова. Зголосилося **17** нових передплатників. Дуже гарний примір дав калуський „Украінбанк", який запренумерував на свій кошт **20** примірників „Дзвіночка" для поширення друкованого слова між доростом та **5** примірників „Неділі", якими теж заосмотрить відповідні місця. Може би так деякі українські установи пішли у місяці жовтні за примром „Украінбанку" в Калуші!

Тайна гарної
та здорової цери
КРЕМ NIVEA

Місяць української незалежної преси у Львові.

Пресовий відчит з нагоди місяця української преси відбудеться дня 23. X. ц. р. в домівці „Союзу Українських Купців", Підвалля 9, на тему: „Значіння реклями в торгівлі і промислі". Реферат виголосить інж. М. Творидло. Початок рефарату точно в год. 11.30 перед пол. Гостям раді! Купці і промисловці прийдуть обовязково!

Рівночасно повідомляється, що цьогож дня відбудуться відчити про пресу по чит. „Просвіти" на Знесінні і на Личакові.

Пропаганда Народньої Організації Українців м. Львова в справі передплати і читання української преси.

В днях 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15 16. жовтня ц. р. відбулося на поодиноких дільницях Львова засідання дільницевих Старшин Народньої Організації Українців м. Львова, на яких попри організаційні справи обговорювано окремо справу української незалежної преси. Доповідь мав п. А. Добрянський. Після дискусії ухвалено одноголосно на внесення референта, щоби до кінця ц. м. першим привітанням при стрічі членів Народньої Організації Українців м. Львова з громадянами і громадянками української народности було: який часопис український нині Ви читали і який передплачуєте?

Принято також внесення, що кожний член дільницевої Старшини має за обовязок приєднати бодай одного передплатника.

Показчиком для свідомости українському громадянству Львова хай послужить факт, що член Народньої Організації (кравець по фаху) п. Петро Гоїм передплачує 5 українських часописів.

ВИРІВНУЙТЕ СВОЮ ЗАЛЕГЛІСТЬ ЗА ЧАСОПИС, ХОЧАБ І НАЙМЕНШИМИ КВОТАМИ, БО НАЙМЕНШІ ВПЛАТИ У ВЕЛИКІМ ЧИСЛІ ДАЮТЬ ВЕЛИКУ СУМУ І ЦИМ СПОВНИТЕ СВОЄ ЗОБОВЯЗАННЯ СУПРОТИ НЕЗАЛЕЖНОЇ ПРЕСИ, А НАМ ДОПОМОЖЕТЕ СПОВНЮВАТИ ДАЛЬШЕ ДУЖЕ ВАЖКУ ПРАЦЮ.

ше над краєм, сонце виступило знов у своїм блеску, а на сірім тлі зявилася величня веселка. Вільгельм... з тугою глядів на неї. Ах, — сказав до себе — чиж найгарніші барви життя зявляються саме тільки на темнім тлі ; чи мусять падати сльози, якщо ми стаємо захоплені".

Лист до Шубарта, 9. липня 1820: „Щось чудного діється тоді зі мною, бо неначе дивлячися крізь ісляндський шпат, спостерігаю два образи своєї особи, які ледве чи вмію відріжнити, котрий з них первісний, а котрий виведений". (Річ у власнім погляді Ґетого на його ж творчість і коментарях Шубарта про неї).

„Герман і Доротея", 7. пісня, 1797:

Як мандрівний чоловік перед заходом сонця (іще раз
Гляне на нього, коли воно швидко щезає під (обрій,
Потім у темних хащах і з боків поверх скель (придорожних
Бачить подобу його, і куди лише зір свій оберне,
Образ той сяє й блищить перед ним ріжнобарв(ною грою;
Так перед Германом теж любий образ дівчини (лагідно
Виринув і наче плив по стежині між збіжем (високим.

(Переклад *І. Франка.*)

Річ у порівнанні т. зв. пообразу, субєктивного змислового враження, з привидом, що бачив Герман.

Вертер, 1. книга 1774: „Оповідають про *бононський камінь**), що він виложений на сонце притягає його проміні і світить одну хвилину уночі. Таке саме враження мав я з тим хлопцем. Почування, що очі Льоти спочивали на його очах, його обличчі, ґудзиках його сурдута і на ковнірі пальта, робило це все таким святим, таким дорогоцінним для мене".

„Шкільний вік Вільгельма Майстра", 1. книга, 17. глава, 1794—1796: „Ах, два кохаючі серця, неначе два магнетні годинники: що рухається в однім, те мусить також порушувати і другий; бо те, що ділає в обох, є одним, одною силою, яка їх проникає".

Лист до Рунґого, 22. серпня 1806: „Як безпечна плавба у всі сторони світа можлива тільки тоді, коли ми умовилися щодо самих сторін світа і щодо вказуючих (магнетичних) голок, так само і в мистецтві. Нехай кожний вибере напрям, яким його натхнув дух: однак нехай знає, куди і якими способами уладити свою подорож".

„Тріюмф надмірної вражливости", 3. дія, 1777: „Ваша княжівська присутність притягає до себе, як громовід, усю електричність ніжних сердець так, що ми інші (кавалірі княжі) цілком забезпечені перед ударом".

Ті, цілком випадково вибрані, однак знамениті порівнання говорять самі за себе: тільки поет, що був рівночасно добрим фізиком, міг їх описати. Отже не дивуємося, коли німецький фізик Арнольд Берлінер пише*) про Ґетого, що в його підсвідомости „постійно находилася фізика, і то так постійно, що він, вічний порівнувач, уживав її на кожнім кроці у своїх порівнаннях".

*) Бононський камінь це фосфоризуючи [illegible], складена з [illegible] і барити.

*) A. Berliner. Naturwissenschaften 11, 928, 1923

Вістки зі світа.

Проти канцлера Папена виступив з великою політичною промовою у Мінстері лідер центрової католицької партії пралат Каас. Каас гостро критикує одинаково зовнішню, що й внутрішню політику уряду Папена та заповідає завзяту боротьбу проти проєктованої зміни німецької конституції.

Німецьку медалю дістав французький премієр: це Еріо вдостоївся медалі з нагоди смерти Гетого. Цікаво, що німецький амбасадор у Парижі Гош дістав доручення передати цю медалю Еріотові — від марш. Гінденбурга. Від 1914 року вперше якийсь французький діяч дістає німецьку відзнаку. Діється це нині в моменті гострого конфлікту поміж Німеччиною і Францією. Це новий доказ на незбагнені дороги крутої міжнародньої дипльоматії!

Відкриття англійського парляменту після літньої перерви викликало в Льондоні велике зацікавлення. Поліція була напоготові на випадок демонстрації безробітних. Зараз на першому засіданні палати громад міністр Томас заявив, що англ. уряд виповів торговельну умову з Совітами. Ця заява викликала велике вдоволення серед більшости парляменту.

Ірляндія домагається від Англії звороту 400 міліонів фунтів з титулу надплачених податків за останніх 130 літ. Англійський уряд цієї претенсії не трактує поважно, лише як тактичний хід ірляндців у теперішніх торгах за т. зв. щорічну данину, належну Англії за державні грунта, які перейняла Вільна Ірляндія.

—o—

Залізнича позичка для Польщі.

У Парижі відбулося засідання Комітету і Ради Залізничого Франко-польського Товариства, під фірмою якого йде робота шлесько-гдинської маґістралі та яке добуває для польського скарбу позичку. Другу рату цієї позички мають вкінці десь у цьому місяці виплатити. Згадане засідання дебатувало про дальший відтинок залізничих робіт у Польщі.

ЧИ МОЖНА УЯВИТИ СОБІ СУЧАСНУ КУЛЬТУРУ СВІТА БЕЗ ІСТНУВАННЯ ПРЕСИ? АЛЕ ЧИ БАГАТО ГРОМАДЯН ПРИЗАДУМАЛОСЯ НАД НЕОБХІДНІСТЮ РІДНОЇ ПРЕСИ ДЛЯ РІДНОЇ КУЛЬТУРИ І СКІЛЬКИ НАШИХ ЛЮДЕЙ ДІЙШЛО З ТОГО ПРИВОДУ ДО ПРАКТИЧНИХ ВИСНОВКІВ?!

ТАЙНА НАРАДА ДЕ ВАЛЕРИ.

ДЕБЛІН, 19. 10. ПАТ. Сьогодні рано стало відомим, що Де Валера мав тайну нараду з провідником Лейбур Парті Мортоном. Думають, що уряд візьме певно під увагу домагання, щоби безробітні діставали відтепер грошеві відшкодування, замісць, як досі, харчові бони. Безробітні зорганізували сьогодні голодовий похід вулицями Дебліна. Зі стрічі Де Валери здогадуються, що 7 членів Лейбур Парті в ірляндськім парляменті творять язичок у вазі та ще якийсь час піддержать Де Валеру.

—o—

АНГЛІЙСЬКО-СКАНДИНАВСЬКІ ТОРГ. ПЕРЕГОВОРИ.

ЛЬОНДОН, 19. 10. ПАТ. У звязку зі заповідженням торговельних переговорів із скандинавськими державами, „Таймс" повідомляють, що ті переговори йтимуть із кожною державою окремо. Данія відповіла прихильно та в найближчих днях висилає делеґацію, 15 осіб. Також Норвеґія відповіла, що готова вести переговори негайно, а відповіди Швеції спсдіються сьогодні.

„Дейли Телеграф" твердить, що Англія зачинає торг. переговори від скандинавських держав тому, що ці три держави належать до групи клірінгових держав. Потім Англія переговорюватиме з Бельгією та Голяндією, як державами із відносно низькими митними баріерами.

Чому Англія зірвала умову з СРСР.

Англія зірвала умову з СРСР, щоби боронитися перед большовицьким дампінґом. До того зобовязалася Вел. Британія § 31. умови, яку заключила з Канадою в Отаві. Зрештою Вел. Британія бажає вдержати з СРСР нормальні взаємини товарового обороту. Задля цього почнуться певно небаром переговори, щоби змінити виповідження умови. Імпорт із СРСР до Вел. Британії виносив у 1931 р. понад 32 міл. фунтів, а навпаки експорт з Вел. Британії до СРСР осягнув лише 7 міл. фунтів. Найбільшою позицією большовицького привозу є дерево, яке в 1931 р. дійшло до 7,5 міл. фунтів. Проти цього звертається передовсім теперішня британська акція

Ще одно слідство у Прусах.

БЕРЛІН. ПАТ. На вчорашньому засіданні слідчої комісії пруського сойму в справі закидів проти б. міністра фінансів Клеппера, рішено на внесок нац.-соціялістів переслухати в характері свідків канцлера Папена, держ. секретаря Пляйнка й ряд інших високих достойників.

—o—

УЛЬСТЕР НЕ ВІЙДЕ В СКЛАД ІРЛЯНДСЬКОЇ РЕСПУБЛИКИ.

БЕЛЬФАСТ, 19. 10. ПАТ. Президент ради міністрів Півн. Ірляндії Крейґевон якнайрішучіше заявив журналістам, що Ульстер не війде ніколи в склад зединеної ірляндської республики, ані навіть південної, хочби й вона стала республикою. Англійсько-ірляндські переговори нічого нас не обходять — говорив Крейґевон — а наше становище не може змінитися. Ульстер не може бути предметом ніяких торгів.

Заява Крейґевона є в звязку з висловленою Де Валерою думкою, що створення такої республики було би одинокою розвязкою.

НЕ ЗАБУДЬТЕ В РОЗМОВІ З ВАШИМ СУСІДОМ, ЗНАКОМИМ АБО СПІВРОБІТНИКОМ ЗАПИТАТИ, ЧИ ВІН: ВИРІВНАВ ПЕРЕДПЛАТУ? ЧИ ВИСЛАВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД? ЧИ ПРИЄДНАВ ХОЧ ОДНОГО ПЕРЕДПЛАТНИКА?

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46. 1880-?

— Ідуть осінні дощі й болота, а з ними простуда і катар. Забезпечіть від них купуючи дощівки, кальоші і непромакальне взуття в „Кометі", Львів, Ринок 21.

„КОМЕТА" Станиславів, Сапіжинська 10 x

— **Перед фото-виставкою Львова.** Фотографічна виставка Львова, якої відкриття відбудеться 30. ц. м. в салях музею Наукового Т-ва ім. Шевченка заповідається дуже цікаво. Як довідуємося жюрі виставки приняло 350 експонатів 22 світливців. Щоби дати кращий перегляд надісланих знимок, а рівночасно залишити гарну памятку з виставки, виставовий комітет друкує альбомик-катальоґ. Альбомик цей мистецько ілюстрований появиться в накладі 1000 примірників і буде нумерований. Виставці призначили 40 образів до розльосування між тих гостей, що закуплять альбомик. Отже на 25 проданих альбомів припадає одна премія. А що ціна альбому всього 50 сот., то сподіємося, що наклад розійдеться, а щасливі дістануть ще й мистецьку памятку.

— **Добра новина.** Довідуємося, що на днях буде знову відчинена каварня і ресторан у домівці „Народньої Гостинниці" при вулиці Косцюшка 1 а. Недостачу своєї каварні у Львові діймаво відчуває віддавна наша львівська громада і гості з провінції. Слід зазначити, що дирекція „Народньої Гостинниці" не пощадила на цей раз ні праці, ні грошевого вкладу, щоби льокаль відновити і зробила це так, що каварня і ресторан „Народньої Гостинниці" під оглядом краси, естетики й вигоди відповідає найновішим досягненням і певне вдоволить найвибагливіших бувальців. Можна сподіватись, що розпорошена по ріжних інших каварнях львівська громада вернеться знову до „своєї хати".

— **На український город у Львові.** Заходами „Сокола-Батька" виголосить проф. Ст. Гайдучок реферат п. з. **Кристалізація Українського Стрілецтва"** (Спомин зперед 20 літ) в неділю 23. X. ц. р. в год. 17. (5. попол.) у домівці „С-Б" при вул. Руській ч. 20. Вступ для членів і впроваджених ними гостей вільний. Добровільні датки на купно Українського Городу у Львові приймають з подякою.

— **Знову пожежа в Яворові.** Ще не проминула напружена атмосфера по давніх вогнях на вул. Орського в Яворові, ще держать в поліційних арештах арештованих в тій справі, ще не прогомоніли ревізії у звязку з тими подіями, як оце дня 17. п. м. вечором таксамо в тій самій порі, що й передше, себто в год. 20.30 вибухла нова пожежа знову на тій самій вулиці Орського в Яворові, — цим разом у стодолі Панеша. Вогонь вибух в середині і став обнімати собою чимраз більші простори стодоли. Найскорше і найперші явилися коло вогню недалеко-живучі д-р Осип Галущак і Григорій Кісілевич, адв. соліцитатор в Яворові, які справді з нараженням себе та при помочі пані Галущак і їхньої слуги, що доставили зараз води, вогонь загасили! Щойно пізніше явилися інші. Держ. поліція зачала знову ревізії. Та злочинну руку, відай, вдасться таки самим українцям злсвити, бо вони самі цікаві, хто є справником тих пожеж.

— **Три наглі суди у Варшаві.** Цього тижня відбудуться перед окружним карним судом у Варшаві три доразові розправи. В четвер судитимуть кельнера Мілевського за вбивство своєї любовниці, в пятницю процес за шпигунство нібито музика Смельовського, а в суботу якийсь Ґалонзка буде відповідати за вбивство. Процес за шпигунство буде тайний.

— **Таємничий замах на шофера.** Якийсь таємничий пасажир, який всів до таксівки ч. 113 вчора ок. 10. год. вечора біля ресторану Шковрона при вул. Коперника у Львові казав везти себе в напрямку до Зимної Води, стріляв недалеко Зимної Води до шофера Казимира Вісневського і смертельно ранив його. Дві дальші кулі не поцілили вже раненого, а випадкові свідки події примусили вбивника втекти до ліса. Вісневського перевезли до шпиталю до Львова, за вбивником почали шукати;

...підчас облави в лісі найшли лише одного божевільного Гефта, сина господарів з Зимної Води, який скривався у лісі зі страху перед батьками. Поліція буцімто вже на слідах злочинця.

— **Коли і як судитимуть Ґорґонову?** Речинець другої розправи Ріти Ґорґон, „геройки" брюховицької траґедії, ще не визначений. Можливо, що вона стане не перед судом присяглих, а звичайним трибуналом, — якщо справді внедовзі має появитися декрет президента про припинення судів присяглих на території Галичини на 6 місяців. Процес відбудеться, як відомо, у Кракові, куди приділив справу Найв Суд з уваги на львівські настрої.

— **Два роки вязниці для ювиліра.** Власник одної з найбільших та найелеґантніших варшавських ювилірних крамниць в Европейському готелі, Вабя-Вабінський, який продав на великі суми клейноди своїх клієнтів чи позаставляв у льомбарді речі, віддані йому в комісову продажу, — дістав два роки вязниці з припиненням кари на три роки. Обманливий ювилір виправдував себе нещастями, які звалились на нього в один час і „запаморочили" його (м. ін. влом до його склепу, податкові екзекуції, недуга і т. д.) та — високою клієнтелею з варшавських кол.

— **Переїхана залізницею.** На залізничому шляху між стаціями Золочів-Княже найшли тіло 22-літньої Марії Чорної, переїханої поїздом. Слідство виявило, що Чорна тому два тижні вийшла з дому та мандрувала по повіті. Критичного дня з причини каліцтва не чула сиґналів і дісталася під колеса льокомотиви та згинула на місці.

— **Гайне-Медіна в Перемишлі?** На передмісті Перемишля Кремінці захорів 3-літній синок Степана Козака. Дитина не може рушити головою має непорушний карк, горячкує і тратить притомність. Ще не ствердили, чи ця недуга то не Гайне-Медіна.

— **Висільник у гущавині.** Антін Ляхович із Родятич (пов. Городок Яг.) у лісі тієї громади подибав повішеного на дереві молодого чоловіка. При висільнику був золотий годинник і залізничий білет зперед 12 днів із Тернополя до Родятич. Здогадуються, що він повісився тому 12 днів, одначе його так довго не запримітили, бо ніхто не переходив тією гущавиною. Люди кажуть, що той чоловік недавно вернувся з Америки. Так бодай оповідав тамошнім людям. Поліція веде слідство.

— **Цензура у варшавськім театрі.** Варшавський російський денник „Молва" і польський „Роботнік" звернули увагу з нагоди вистави песи А. Толстого „Іван Грозний" на характеристичні зміни тексту, зроблені перекладчиком і дирекцією театру. Посол Стефана Баторія в цій песі Гарабурда позитивна постать, змальований із такими прикметами, що деякі російські критики дивувались, звідки у А. Толстого стільки симпатії для поляків. Тимчасом навіть те, що він говорить у польськім театрі виправили та попропускали. Коли Грозний сміється з короля Валезія, що втік із престола, Гарабурда признає, що це був „дрянный король"; — у польськім тексті цього нема. Коли Грозний питає Гарабурду, чому, хоч православний, служить він Баторієму, той відповідає, що тому, що „Баторій затвердив усі вольності України" — у польському тексті чуємо: „бо він із пошаною признав кожний наш привілей". Як бачимо, навіть такі історичні факти як діяльність польського короля нині у варшавськім театрі небезпечні.

— **Ріжні вістки.** У Києві помер оперовий артист Ф. Г. Оришкевич. — У Ленінграді помер учений В. А. Оппель, професор хірурґії. — Дефіцит міста Ню-Йорку за цей рік дійшов до 75 міл. дол.; фінансісти домагаються від управи міста великої ощадности, бо інакше не дадуть дальших позичок. — Мадярська націоналістична партія зібрала півтореа міліона підписів у 30 то-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Новий саботаж.

Скільки то людей говорить собі щодня:

— Ех, те проклятe курення! І гроші йдуть і здоровля пропадає.

А один мій знайомий (чи не я сам таки?!) сказав раз:

— Як не маю грошей, а дав би тисячу золотих, колиб мене хтось вилічив від налогу курення.

В товариствах, по каварнях, а то й так — на вулиці можна почути:

— Пощо ви курите? Гроші з димом на двір, а склероза з нікотиною до середини!

Колиж я одного року захорів на шлунок, то лікар заявив без обиняків:

— Перестаньте курити, бо дістанете рака.

Перепудив мене так, що я два тижні папіроски в уста не взяв, а потім ще довго тільки чужі курив.

Товариство „Відродження" вже віддавна пропагує нікотинову абстиненцію — власним прикладом, словом і письмом.

І мені здавалося, що все в порядку, що є ділянка, в якій навіть державний урядовець може працювати без страху, що його іменують нельояльним, передчасним емеритом, чи загалом неприпатним до служби.

Показується, що ні.

Вчора вичитав я в „Ґазеті Поранній", що воно „мається навпаки". В статті (не знаю: платній чи редакційній!), на другій сторінці, під вступною статтею, стояло великими буквами:

„За чуйність цілого громадянства" (і два оклики).

А потім у скороченні так:

„Курення є може й шкідливе, але ще більше шкідлива є агітація проти курення, передовсім у Східній Малопольщі. Тут річ не в турбації за східно-малопольське здоровля, а в бойкоті державного монополю".

Я не правник, але мені здається:

Бойкот монополю це шкодження інтересам держави. Шкодження інтересам держави це валення держави. Валення держави це революція. Революція це головна зрада. Головна зрада це § 96 і 97. А параграф 96 і 97-бррр! Ласкоче під бородою...

Виходить зі статті таке:

Ви на терені Східної Галичини. Йдете вулицею, а напроти вас знайомий з папіроскою і — ну, кажім — з ядухою:

— Бійтеся Бога! — кричите до нього. — Перестаньте курити, бо вас задусить.

— Кахи, кахи, маєте, кахи, рацію. Від завтра перестаю, кахи.

На жаль, ви цього не сконтролюєте, бо завтра вже будете за решіткою. А за тиждень, два? Хто зна, чи не поза межами земського ґльобу.

Так собі мріє автор статті, щасливий, що відкрив новий український саботаж.

Галактіон Чіпка.

мах і переслала цю „почесну адресу" в пошані Мусолінієму. — Столиця Грузії Тифліс майже двократно побільшила своє населення з передвоєнним часом; у 1917 р. мала вона 231.000 мешканців, а тепер має 392 тисяч. — У Будапешті померла визначна акторка Ірена Варшані, що дала довгу низку креацій у песах Мольнара та Броді. — У Франції збирають на памятник Бріянові; у комітеті є президент республики і всі міністри та багато приятелів Бріяна. — 14-го ц. м. продали на ліцитації листи Мікельанджеля. — У Шербургу будують портовий двірець, що буде після Версайської палати найбільшою будівлею Франції; двірець буде в стилі грецької святині. — У звязку з передбаченою зміною сухого режіму в Злуч. Державах на мокрий ожився ринок шампанських вин; славні фірми Раймса та Еперне рахують на великий збут у найближчому році.

— **Гувер і Рузвельт.** Американські часописи та журнали організують пробне голосування на президента Злуч. Держав. Досі Рузвельт має значну перевагу. „Літерарі Дайжест" журнал, що досі передсказував вислід виборів із точністю на 94 проц. повідомляє про такий вислід дотеперішніх виборів на пробу: Рузвельт має півтретя раза більше голосів. Навіть у стейтах, де становище Гувера вважали непохитним, Рузвельт зеднав собі симпатії. Сам Гувер має сумніватись у дані своєї перемоги і хоче виступити з передвиборчими промовами, щоби злагіднити свою програму. У „Геральд Трібюн" один із передових журналістів уже тепер заявляє, що тільки уряд Рузвельта зможе у найближчих двох роках дати собі раду з політичними труднощами і що навіть якби Гувера вибрали, то конгрес не дасть йому більшости голосів, бо більшість буде за демократами.

— **Гураган у Німеччині.** Над німецьким побережам перейшла сильна хуртовина, яка наробила багато шкоди. Про силу бурі може свідчати факт, що під місцевістю Рейнсгіттен вихор зірвав дах стодоли, шпурляючи ним на 600 метрів далі. Під Штеттіном один пароплав взяв на поміст рибалку, який 12 годин боровся з хвилями на перекиненій горі дном лодці, при чому був свідком смерти свого сина.

— **Комуніст на службі поліції.** Париський комунізуючий денник „Ліманіте" подає ревеляції про визначного комуніста Сельора, що був одночасно поліційним аґентом. Сельора арештували 1925 р. у Мароко за поширювання між військом летучок проти військової служби. Це було підчас війни французів із рифенцями; комуністичний агітатор рискував тоді каторгу. Щоби оминути кари він видав поліції інших агітаторів у Касабланці. У партії про це не довідались і вибрали його навіть до центрального комітету. Соціялістичний часопис „Популер" уже два роки тому обвинувачував Сельора як провокатора, але комуністи цьому не повірили.

ЩОДЕННА ҐАЗЕТА — Є ПЕРШОЮ НЕОБХІДНОЮ ПОТРЕБОЮ КОЖНОЇ КУЛЬТУРНОЇ ЛЮДИНИ.

— **Син цісаря Максиміліяна.** Недавно вся преса повторила звістку, що скарби покійного мексиканського цісаря Максиміліяна похоронені на дні океану. Ці скарби пропали 1911 р. з пароплавом „Мерида", що потонув недалеко рога Вірджінії у Злуч. Державах. Одно англійське підприємство, що спеціялізується у добуванні дорогоцінностей із дна моря рішило розшукати „Мериду" і вислало вже свій корабель. Про це дізнався рибний торговець у Льондоні Вільгельм Брайтвель і заявив у пресі, що пічне процес за скарби Максиміліяна, бо він його син. Брайтвель упевняє, що має на це документи. Він уродився у Ватикані, куди приїхала цісарева Шарльота після повороту з Мексику. Коли його мати збожеволіла, його передали на виховання в Англію під прибраним прізвищем.

— **Новожениі у Ватикані.** Сотні новоженців приїжджає тепер до Риму, відколи уряд увів на залізницях величезну знижку для всіх, що вибираються у пошлюбну подорож. У звязку з цією новиною, папа згодився приймати новоженців і благословити їх. До численно зібраних пар папа виголошує промови про святість подружа, а пізніше роздає їм чотки та медаліони. Цими днями зібралось у Римі 150 пар новоженців. Коли папа наблизився до одної пари, молода передала йому пуделко з цукорками. В Італії такий звичай, що молоді після шлюбу розсилають своїм близьким пуделка із цукорками. Дружина пани була дуже збентежена, бо папа може приймати особисто дарунки тільки від коронованих осіб. Та цим разом він добряче всміхнувся і приняв дешеві цукорки.

— **З жіночої моди.** Більшість нашого жіноцтва ще мабуть не знає, що до моди приходить тепер старий забутий зарукавок. Так само несподівано, як він колись щез, появиться одного дня на вулицях. Від 1900 до 1920 року він мав ріжні форми. Спочатку був незвичайно малий, так, що жіночі руки ледви могли в ньому поміститись, пізніше став велитенським на зразок величезних капелюхів і багато прибраних плащів. То знову подобав на бальон або на плоску торбинку. Після війни зі зростом еманципаційного руху, жінки хотіли підкреслити, що мають свобідні, незвязані руки і відкинули зарукавок. Спортові плащі дістали кишені і це хоронило руки від холоду. У великих купелевих осередках напр. у Біярріц, уже літом появились літні зарукавки зі струсиних пер. Та цієї зими зарукавок виступить щойно у замаскованій формі; буде це сполука зарукавка з ручною торбинкою, до якої жінки звикли в останніх роках так сильно, що не хотять із нею розстатись.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК" І „МАРУСЕНЬКА": *„ФРАНКЕНШТАЙН"*.

Фільма роблена під сильним впливом славного „Джекиля та Гайда". Ідея створити штучну людину в ляболаторії може проймати жахом, коли бачимо вченого схиленого над таємним приладдям, трупів і бурю із блискавками. Єдина цікава тут постать це „штучна людина" з незвичайним висловом очей.

КІНО АТЛЯНТІК: *„ДОБРАНІЧ ВІДНЕ!"*

Старий, багато разів краще використаний сюжет із передвоєнного життя Відня з вальсами, веселими старшинами, солодкими дівчатами. Ротмістр, син ґенерала, закоханий у квітникарці. Що з цього може вийти? Трохи траґедії і шаблоновий „геппі енд". Тільки головний актор у цій фільмі піддержує своєю симпатичною грою приємний настрій. Це Джек Бюкенен, відомий нам із фільми „Монте Карльо".

Із судової салі.

ЗА ЗЛОЧИН ПІДПАЛУ.

В дні 9. жовтня 1931. станули перед судом присяглих у Львові трьох сільських хлопців із Заїзду к. Янова, а саме *Ярослав Попович*, *Михайло Сенич* і 17-літній *Данько Петришин*, всі три обвинувачені за злочин підпалу. Попович і Сенич підпалили стодолу місцевого жида Каца, наслідком чого згоріло збіжe, кінь і корова, так, що Кац мав через те шкоду на суму 2.650 зол. Підчас самого підпалу обв. Петришин стояв на чатах, себто, як подає акт обвинувачення, „піддержував виконання злочинного діла".

Наглий суд, що відбувся в цій справі у Львові, після переведеної розправи засудив обв. Я. Поповича і М. Сенича *на кару смерти*, яку їм замінено *на досмертну вязницю*, а справу Петришина переказав судові звичайному.

В лютому цього року станув *Петришин* перед судом присяглих, який його увільнив. Одначе прокуратор вніс спротив і Найвищий Суд ухилив вирок. Тому в днях 18. і 19. ц. м. станув Петришин перед судом прис. у Львові.

Обвинувачений, молодий сільський хлопець, боронився так само, як і на обох попередніх розправах, а саме він заявив, що стояв тільки на варті і з підпалом стодоли Каца не мав нічого спільного. Свою співучасть у цілій справі оправдував тим, що Попович грозив йому і він був під психічним примусом.

Після переслухання обвинуваченого приступлено до переслухання свідків. Св. *Маєвський*, повітовий комендант поліції з Городка, своїми зізнаннями відтяжив обв. Петришина, заявляючи, що він не тільки відразу до всього признався, але й видав обох засуджених, які інакше до того вчинку не булиб признались.

Другого дня, себто в середу 19. ц. м., зізнавали в характері свідків оба обвинувачені: *Ярослав Попович* і *Михайло Сенич*, яких спроваджено під ескортою з дрогобицької вязниці. Оба вони, хоч у дечому собі противорічили, відтяжили теж частинно обв. Петришина, який, як вони признали, не мав дійсно безпосередньої участи в підпалі. Після зложення зізнань, обох їх відставлено знову скованих до Дрогобича.

Опісля промовив коротко прок. Турнель, а по нім адв. д-р Бартлер. Судді присяглі заперечили опісля 8 голосами вину обвинуваченого, якого таким чином *увільнено вдруге від вини і кари*.

Літературний куток.

Помер у 70 р. життя популярний німецький письменник Ріхард Сковронек. Він придбав собі імя оповіданнями з мазурського життя п. з. „Польська Марія". Широко поширені були його повісті друковані у фейлетонах часописів і журналів із життя німецької шляхти, офіцерських касин і „малих ґарнізонів". Найбільше відомі „Червоний дім", „Великий огонь", „Білий орел", „Заручиновий корабель". Писав теж комедії. Його остання повість „Селянин без Бога", змальовує життя селян у Померанії.

Ґергарт Гавптман підчас своїх відвідин у Відні дістав з нагоди свого 70-ліття титул почесного члена Пен-Клюбу. На бенкеті в його честь крім німецьких письменників був присутній американський лавреат Нобля Сінклер Люіс. Літературний світ Праги приготовив для Гавптмана на його приїзд велике свято при співучасти дипльоматів, учених і артистів.

З нагоди 25-ліття смерти Виспянського появиться 7-ий і 8-ий том збірного видання його творів. У цих томах будуть прозові твори.

Румунська королева Марія скінчила другий том свого щоденника п. з. „Книга мого життя". Вона змальовує свої дитячі роки, побут на петербурськім дворі, життя на Мальті, де батько її був ґубернатором і своє подружжя з румунським королем.

В італійськім деннику „Ґазета дель Пополо" з 21-го вересня находимо звістку про переклад новель Ґрації Деледди в українській мові зладжений Мих. Островерхою у збірці „Поцілунок горбатенького" і про одночасно підготовлені ним нові переклади із сучасної італійської літератури.

ОСІННІ ДОВГІ ВЕЧОРІ
найкраще провести — читаючи книжку
СТЕПАНА ЛЕВИНСЬКОГО
З ЯПОНСЬКОГО ДОМУ.
Ціна 2 зол. без пересилки.
Набути можна в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10

Відозви й комунікати.

I. Зїзд Союзу Українського Сокільства за кордоном.

Після десятилітної непомітної діяльности, створивши свої гнізда в Чехословаччині (Брно, Пардубіце, Подєбради, Прага, Ржевнице) і навіть у далекій Аргентині (Буенос Айрес, Ля Фальда й Кордоба), українські соколи вирішили на організаційному зїзді 26. грудня 1931 року заложити Союз Українського Сокільства за кордоном. Участь Союзу в IX. Всесокільському Здвизі у Празі була іспитом, що його наше закордонне Сокільство здало успішно.

Тепер, маючи вже деякий досвід, Союз береться до дальшої праці, виховуючи й обєднуючи нових активних борців за ліпше майбутнє своєї нації. В дні 30. жовтня, в неділю, відбудеться у Празі, в Тиршовому домі (Praha III., Tyrsov Dum) 1-ий Зїзд Українського Сокільства за кордоном з такою програмою: від 10 до 12. год. до обіду урочисте відкриття Зїзду, а від 2. до 6. год. по обіді ділове засідання Зїзду, а саме відчитання і приняття статуту Союзу, затвердженого чехословацькою владою 2. червня 1932, вибрання керуючих органів Союзу, звіт тимчасової управи Союзу, реферати і звідомлення представників сокільських гнізд, плян діяльности на майбутнє. Адреса для привітань: Ing. V. Prochoda, Podebrady c. 615/III, Tchecoslovaquie.

Союз складається з юридичних і фізичних осіб. Його членами можуть бути українські руханкові товариства та філії, а також соколи і сокілки, бувші або теперішні члени як українських, так і інших славянських сокільських організацій. Метою Союзу є піднести моральні і фізичні сили української нації, згідно з ідеями д-ра Мирослава Тирша та Індржіха Фігнера, основоположників Сокільства.

СПОРТ.

НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ (16. X. 1932).

АВСТРІЯ. Відень. Найбільшою несподіванкою минулої неділі була програна Адміри у стрічі з останнім у табелі Вакером 3:2. Інші змагання дали ось такі вислідки: Рапід — ВАЦ 3:1, Австрія — Вієнна 1:0, Спортклюб — Лібертас 4:3, ФАЦ — Гакоаг 3:2 і Ніхольсон — БАЦ 3:1. Перші три місця у табелі займають: Рапід, Австрія і Вієнна, які мають по 10 п. — У Лінцу стрінулися аматорські репрезентації Австрії і Румунії. Перемогли румуни 1:0.

БЕЛЬГІЯ. Брюсселя. Голяндія — Бельгія 3:2. Міжкраєва стріча у копаному мячі.

ІТАЛІЯ. У Фльоренції відбулися міжнародні легкоатлетичні змагання Італії з Мадярщиною. По важкій боротьбі несподівано, одначе заслужено перемогли господарі у відношенні пунктів 72:69. Д.

УКРАЇНА — ЧОРНІ (ЛІГ.).

В неділю, 23. ц. м. розіграє Україна товариські змагання з ліговою дружиною Чорних. Таким робом по кількох місяцях матимуть змогу наші глядачі бачити знову Україну у змаганнях з ліговим противником.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ІДЕЯ ТА ДІЙСНІСТЬ. Збірка матеріялів та статтей. Львів 1932. Накладом В-ва „Хліборобський Шлях". Стор. 48. Форм. 8°.

НОВИЙ УСТРІЙ ДЕРЖАВНОГО І ПРИВАТНОГО ШКІЛЬНИЦТВА В ПОЛЬЩІ. (Збірка дотичних законів і розпорядків). II. Інструкції та інформації „Р. Ш." про відному істнуючих старих і закладання нових приватних шкіл і захоронок (передшкіль). Львів 1932. Стор. 48, 16°. Накладом Гол. Управи „Р. Ш." у Львові. З друкарні Промислу Графічного (польської!) у Львові.

ЧОМУ РУСИНИ АБО МАЛОРОСИ НАЗИВАЮТЬСЯ УКРАЇНЦЯМИ? Написав Василь Окунь Бережанський. Самбір 1932. Накладом автора. Стор. 64. Форм. 16°.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА, ч. 19 і 20. з 15. жовтня 1932 появилося у збільшеному обемі та містить такий актуальний і ріжнородний матеріял: За українську школу й українського учителя! Новий загальний шкільний плебісцит за українською школою. — Франц Коковський: Пироги зі сметаною (фейлетон). — Як переводити плебісцит. — Вістуни лиховісної практики: Речинці відновн концесій приватним школам „Р. Ш.". Свідоцтва льояльности учителів. Приналежність домівки на школу. Інтервенція на місцях. — Стефан Конрад: Виховна роля преси. — Лев Ясінчук: Світова виставa в Шикаго й „Рідна Школа". — Дир. М. Мороз про Учительську Касу. — Захоронка „Р. Ш." в Надвірній (Жін. Доля). — Добра порада (Кооператор). — Ст. Сірополко: Ревізія шкільн. підручників.— Як удержувати діти в місті (Зол. Колос). — Державні народні школи в Польщі. — Діточі садки „Р. Ш." в Станиславівщині (Одна з матерей). — Число народніх шкіл в Польщі менше. — Діточий садок „Р. Ш." в Бродах (Брідський). — Залежить від свобідного узнання влади. Важне рішення Н. А. Т. в справі перенощення учителів в нечинний стан. — А. Волошин: Забута українська земля: Сиготщина — Мармарощина. — Польська молитва для українських дітей. До відома Шкільній Кураторії у Львові. — Іван Герасимович: Не скує душі живої і слова живого. Введення української мови в школах на Буковині. — Проф. О. Мицюк: Високошкільна експанзія жидівської молоді. — Володимира Жуковецька: Дитина й природа. — Польське державне виховання. Як це розуміють польські правлячі кола? (Др. Іосильон). — Реформа фахово-доповняючих шкіл для терміняторів. — Спільними силами до великої мети. Що дає „Рідна Школа кооперативі і що кооператива повинна дати „Рідній Школі". (Г. К. Ч.). - . Справи подружжя як шкільні теми. — Українські посли в Канаді. - На тернистому шляху. Останні могікани на Лемківщині. — З життя „Рідної Школи": Засідання Головної Управи „Р. Ш.". За точні інформації та оборону. Як виповнювати „народність" і „віроісповідання" в статутах приватних шкіл „Р. Ш."? Анкета родичів городецької дільниці у Львові. Загальні збори Кружка „Р. Ш." у Гвіздци-місті. Звільнення „Рідної Школи" від стемплевих оплат. — Ріжні вісти. — Число прикрашене численними ілюстраціями. „Рідна Школа" друкована черенками Видавничої Спілки „Діло", друк новий, читкий, гарний, — зверхній вигляд дуже симпатичний. — Передплата 1 зол. місячно. Адреса: „Рідна Школа" — Львів, Ринок 10.

ЛІТОПИС „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ", жовтень 1932. Зміст: Місяць жовтень — місяць українського часопису, Турки — стрілецькі сусіди 1916 р.; Ідуть стрільці; Холодний яр; Гайдамаки; Два роки в українській армії; Присяга; Українське військо у княжі часи; Історія 8 галицької бригади; Українська історіософія за останнє десятиліття; Комунікат видавництв української преси.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО, Прага, 25. вересня 1932. Ч. 113.

СЕЯТЕЛЬ, орган культурно-просветительний. Год изд. I. август 1932. Буенос Айрес.

КАЛЕНДАРІ.

ЗОЛОТИЙ КОЛОС, календар на 1933 рік. Зредагував Юра Шкрумеляк. Окладинку малював Е. Козак. — Львів, 1932. Стор. 174. Форм. 4°.

КАЛЕНДАР ДЛЯ ВСІХ НА РІК 1933, накладом Ів. Тиктора. Львів, стор. 160. Форм. 4°.

Ілюстрований Господарський Календар „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР", календар Краєв. Т-ва „Сільський Господар" на рік 1933. Річник V. Вінета й заставки роботи арт. мал. д-ра І. Іванця. Львів, 1932. Коштом „Сільського Господаря" (Львів, Зіморовича ч. 20). Стор. 208+24. Форм. 8°. Ціна 1.50 зол.

НОТИ.

Я. Ярославенко: СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ НА МІШАНИЙ ХОР. I. випуск: 1) Ой у лузі червона калина. 2) Ой та зажурились. 3) Чи є у світі краща зірка. 4) Питається вітер смерти. 5) Ой видно село. 6) Пращай дівчино. — Музична накладня „Торбан", Львів. Ціна 2 зол.

Я. Ярославенко: СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ НА МІШАНИЙ ХОР. II. випуск: 1) Бистра вода. 2) Ой чогож ти зажурився. 3) Маева нічка. 4) На нагнувся дуб високий. 5) Як з Бережан до кадри. 6) Ой у полі верба. — Музична накладня „Торбан", Львів. Ціна 2 зол.

Ґазета не виходить задармо: редакція, папір, друкарня, кореспонденти, експедиція — це все вимагає грошей!

БІРЖА.

Гроші.

Долар у приватних оборотах 8.89.75.

Трансакції. Продажа. Купно.

Бельгія 123.90, 124.21, 123.59; Льондон 30.69—68, 30.83, 30.53; Ню-Йорк чеки 8.91.3, 8.93.3, 8.89.3; Ню-Йорк кабель 8.91.8, 8.93.8, 8.89.8; Париж 35.01, 35.10, 34.92; Прага 26.41, 26.48, 26.35; Швайцарія 172.20, 172.63, 171.77; Берлін 211.85.

Збіже.

Ціни біржеві і ринкові. Льоко Підволочиська. Пшениця двірська 939.5 25.00—26.00, пшениця збірна 701.3 22.50—23.00, пшениця збірна 681 21.50—22.00, овес двірський 15.75—16.25, Овес збірний 14.75—15.25, Барабоді пром. 16 і пів проц. скр. 3.00—3.25, овес двірський 18.25 18.75, овес збірний 17.25—17.75.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 19. X. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 3·20 зол., за літру молока 18—20 сот., літру сметани 1·10 зол., копу яєць 5·00—5·10 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 20. X год. 6. веч. „Самійло Зборовський" (Абонам. 1).

Пятниця, 21. X. год. 7.30 веч. „Кавалерія Рустікана", „Паяци" (виступ Марії Сокіл. дир. Ант. Рудницький).

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 20. X. год. 7.30 веч. „Олімпія" комедія Фр. Мольнара, (Абонам. 2) премєра.

Кіна.

АПОЛЬО: „Квік" (Ліліяна Гарвей).
АТЛЯНТІК: „Добраніч, Відне!"
КАСІНО: „Чоловік малпа" (Ван Дайк).
КОЛІСЕЙ: „Оранний шпиль", ревія „То жінки винні цьому".
КОПЕРНИК: „Франкенштайн" (Борис Карлов).
МАРУСЕНЬКА: „Франкенштайн" (Борис Карлов).
МІРАЖ: „Бен Гур" (Рамон Новаро).
ОАЗА: „Беніта, цвітка Гаванни".
ПАЛЯС: „Король то я" (Власта Бурін).
ПАН: „Конгрес танцює" (Ліліяна Гарвей).
ПАСАЖ: „Тайний детектив".
ПРОМІНЬ: „Сталева рука", ревія.
СТИЛЕВЕ: „Жінко, не гріши" і „Особиста секретарка".
УТІХА: „Безбожне дівча".
ХИМЕРА: „Культ тіла".

Закордонне радіо.

Пятниця, 21. жовтня 1932.

Кеніґсберґ (217,1) 20.00 Мистці німецької музики — Романтики. Ляйпціґ (259,3) 20.30 „Весна, літо, осінь, зима" старонім. нар. пісні в супроводі лютні. Братислава (278,8) 18.05 Концерт. Штрасбурґ (345,2) 21.30 „Філемон і Бавціс" оп. Гунода. Гельсінгфорс (368,1) 17.25 Скрипка. Букарешт (394,2) 19.30 Опера. Білгород (430,4) 11.00 Концерт, 21.30 Ксильофон. Рим (441,2) 17.30 Концерт. Беромінстер (459,4) 20.30 Італ. музика. Лянґенберґ (472,4) 21.00 Комедії. Відень (517,2) 11.30 Квартет. 16.50 Популярна суч. музика. Будапешт (550,5) 19.30 Опера. Харків (937,5) 10.00, 12.15, 15.00, 16.35 Концерт, 24.00 Нар. пісні. Париж (1724,1) 13.30 Концерт. 21.00 „Паризьке життя" оп. Офенбаха.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 21. жовтня 1932.

11.58 Час. 12.10, 15.30 Грамофон. 13.00 Метеор. комунікат. 15.40 Господарський комунікат. 15.55 Комунікат держ. т-ва фіз. виховання. 16.00 Істор. оповідання для дітей. 16.15 Лекція англ. мови. 16.30 Грамофон. Сільва рерум. 16.40 Польські ліси. 17.00 Трубна орхестра. 17.20 Серед книжок. 18.00 Концерт із каварні, біж. вістки. 19.00 „Чого не любимо". 19.15 Всячина. 19.30 „З мікрофоном у трьох містах". 19.45, 22.45 Прес. рад. денник. 20.00 Муз. балачка. 20.15 Симфонічний концерт. 22.40 Спортові вістки. 22.55 Комунікати. 23.00 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Заходом Т-ва Охорони Дітей та Т-ва „Бесіда" у Львові дня 22. жовтня ц. р. (субота) відбудеться в салі „Бесіди" при вул. Рутовського 22 відчит артиста-маляра Івана Труша: „Піраміди" (Враження з Єгипту). Початок в год. 18. 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФІРАНКИ зол. 8.50, коцдри правд. вовна, брокати, накидки, найбільший вибір, найдешевше: Фрайліх, Львів, Сикстуська 21. 561 1—?

ОСТАННІ МОДЕЛІ, жіночі плащі, костюми, сукні і т. п. продає тепер по ціна конкуренційних Якiв Позамент, Львів, ул. Академічна 2 (Готель Жоржа). 5—6

ТОРБИНКИ жіночі зі шкіри — великий вибір — найдешевше в робітні римарсько-галантерійній М. Барера, вул. Сикстуська 2. 370 11—33

ХОРИЙ РЕМІСНИК, що має на удержанні четверо дітей просить помогти йому матеріяльно: Филимон Патрай, Львів, Огіркова ч. 2. II. пов. 1—1

ХТО ДОПОМОЖЕ?... Листовні зголошення до Адм. „Діла" для „Медика".

ДВА ПОКОЇ і кухня з комфортом до винайму, Піскова 26. 677 1—1

ВІЧНІ ПЕРА направляє найдешевше „Precyzja", Рутовського 10 (у брамі).

КАНДИД. адвок. 3-тий рік практики, уміє писати на машині, глядає місця в адвоката. Місцевість байдужа, Галичина або Волинь. Вимоги скромні. Зголошення до Admin. „Діла" під „Солідний". 676 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЛІЖКА МЕТАЛЕВІ
ВІЗКИ ДІТОЧІ
поручає дешаво фабричний склад
МЕЧ. ВОЛКОВИСКИЙ
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 5. Тел. 95—97
Металеві тапчани.
УВАГА! Ціни фабричні.